

‘Help, ik moet dieven’

FOTO: HOLLAND COLLEGE

▲ *Docent en begeleider Sjors Hallensleben op bezoek in de komkommerkas bij Housseem Ben Ammar; Hallensleben is trots hoe hij hem in een half jaar heeft zien opbloeien*

Veertien langdurig werkloze Haagse jongeren ontdekten tijdens een omscholingsproject dat werken in de tuinbouw anders is dan ze dachten. “Het werken in een kas in een kleine groep is best knus.” Als de tuinbouwsector wil, kan ze meer allochtonen voor dit werk interesseren.

“**H**oe kan dat nou, jong en werkloos?” vroeg Sjors Hallensleben zich af toen hij voor het eerst geconfronteerd werd met de groep langdurig werkloze Haagse jongeren. En ook komkommerteler Martin Post vraagt zich af hoe het kan dat Housseem Ben Ammar, een hardwerkende en leergierige Tunesische jongen, zo lang werkloos is geweest. “Kennelijk hebben ze een duwtje in de rug nodig.”

Op de fiets

De gemeente Den Haag en het Holland College gaven deze jongeren zo'n duwtje met een omscholingsproject in de glastuinbouw (zie kader). Werkkompas, een organisatie van de gemeente Den Haag, selecteerde potentiële kandidaten. Hallensleben, medewerker bij het mbo in De Lier (Holland College), coördineerde vanaf half september dit project en begeleidde de jongeren. “Dat ze werkloos waren, was geen luiheid,” vertelt Hallensleben, “al deze jongeren hadden in hun leven wel iets meegemaakt waardoor ze hun opleiding voortijdig afbraken en mislukt waren op de arbeidsmarkt.” Het ging om persoonlijke problemen, een jongen die met zelfmoordplannen had rondgelopen bijvoorbeeld of jongens die traumatische ervaringen hadden uit het land van herkomst. Een Marokkaans meisje, het enige meisje in de groep, was op haar zesde achtergebleven in Marokko, terwijl de rest van het gezin naar Nederland vertrok. Zij moest op oma passen. Van de veertien deelnemers uit de groep zijn er tien van allochtone afkomst. Ze komen uit bijvoorbeeld Tunesië, Marokko, Bonaire of Sierra Leone. De leeftijd varieert meestal tussen de 18 en 23, met twee ouderen (45 en 47). Doel van het project was om de jongeren te scholen en te interesseren voor werk in de glastuinbouw. Werk dat – zeker in de ogen van die groep – een slecht imago heeft: zwaar en eentonig werk waarvoor je vroeg op moet. Veel van die jongeren kozen ook niet bewust voor de tuinbouw, vertelt Hallensleben, maar wilden vooral een wending geven aan hun leven. Na een

selectie en een intakegesprek, kregen ze een tijdelijk werkcontract bij een tuinbouwbedrijf en een baangarantie. Ze ontdekten al snel dat hun beeld over het werk in de tuinbouw niet klopte. Er is veel gemechaniseerd en je werkt samen in een kleine groep. Het heeft iets knus. Natuurlijk was het moeilijk voor de deelnemers om in het arbeidsritme te komen. Martin Post vertelt dat Housseem moest wennen aan de fysieke inspanning. “Hij kwam wat dikkig binnen, maar al snel zag je zijn conditie verbeteren en zag je zijn spieren ontwikkelen.” Knol was zeer te spreken over het project. “Je zag hem gewoon groeien”. Housseem kwam elke dag op tijd op de fiets naar het werk. Maar vijf dagen in de week in touw was voor sommigen wel zwaar. Op tijd komen

was moeilijk voor sommigen, zeker op de dagen dat ze naar school moesten.

Dieven

De maandagen en vrijdagen waren de schooldagen. Vakdocent Marcel van Ruijven nam de groep mee naar bedrijven en leerde ze zo de teelttechnische kennis. Hallensleben besteedde aandacht aan algemene vorming. Hij behandelde onderwerpen als politiek, transport in het Westland, de tuinbouw-cao en discriminatie. Met dat laatste werden ze tijdens het project soms wel geconfronteerd. Hallensleben noemt als voorbeeld dat er voor een van de Marokkaanse deelnemers geen plek was, toen het bedrijf zag dat hij Marokkaans was. Wat dat →

Project: Jongeren in de tuinbouw

In Den Haag zijn er teveel jongeren langdurig werkloos. Tegelijkertijd heeft de glastuinbouw behoefte aan arbeidskrachten. Maar het imago van werk in de glastuinbouw is niet goed. Te zwaar, laaggeschoold, slecht betaald en eentonig werk. Doel van dit project was om twaalf jongeren – het werden er veertien – een combinatie van vakscholing, werk en baangarantie te bieden. Gedurende 20 weken (september 2004 – maart 2005) werkten de deelnemers 3 dagen per week op de bedrijven en volgden twee dagen onderwijs, maandag en vrijdag.

Partners

☛ *Gemeente Den Haag*

Werkkompas, een afdeling van de dienst sociale zaken selecteert de potentiële kandidaten.

Het leerwerkcentrum 'de Voorde' in Rijswijk verzorgt een voortraject voor dit project, in dit geval een kennismaking met de glastuinbouw.

Werkbij, een organisatie die langdurig werkzoekenden inschakelt in de arbeidsmarkt zorgt voor contracten.

☛ *Aequor*

Bedrijfsadviseurs Bas van der Kooij en Gerard van Vliet selecteren de bedrijven en zorgen voor een goede match. Ze zorgen dat deelnemer en bedrijven bij elkaar passen. Ze bereiden ze voor op het project en onderhouden contact met die bedrijven

☛ *Holland College*

Het mbo in De Lier verzorgt de opleiding. Sjors Hallensleben coördineert de opleiding, begeleidt de deelnemers, verzorgt het algemene gedeelte. Marcel van Ruyven verzorgt het vakonderwijs.

Resultaat

Van de 14 deelnemers, allen langdurig werkloos hebben 12 deelnemers na afloop een arbeidscontract, waarvan acht in de glastuinbouw of daaraan gerelateerd. Acht deelnemers zijn op 24 juni gediplomeerd met een diploma niveau 1, assistent plantenteelt (CKS).

betreft is hij enigszins teleurgesteld in de mentaliteit van in de Westlandse tuinders. “De sector zegt dat er behoefte is aan medewerkers, maar bij een deel van de bedrijven is het toch moeilijk om deze jongeren onder te brengen als je een beroep op ze doet.” Bas van der Kooij, bedrijfsadviseur van Aequor, vindt het inderdaad niet makkelijk om goede opleidingsbedrijven te vinden, bedrijven die sociaal voelend en meedenkend zijn. Maar toch vindt hij dat er genoeg bereidwilligheid is: “De bedrijven hadden er zeker in het begin geen voordeel van. Ook financiële tegemoetkoming was in dit geval geen reden voor hen om deel te nemen, alleen sociale overwegingen.” Martin Post, komkommerteler uit Nootdorp was een van hen. Hij liet Houssem zo veel mogelijk verschillende werkzaamheden doen, soms ook wel ingewikkelder dingen zoals het klaarmaken van een kunstmestbak. “Best verantwoordelijk werk, maar Houssem is niet gek en ook leergierig.” In de loop van de week ontstonden bij de deelnemers gerichte vaktechnische vragen. Aandoenlijk was toen een van de deelnemers, met een wat crimineel verleden, Hallensleben in paniek vroeg wat hij moest doen. Ze hadden gezegd dat hij moest gaan ‘dienen’.

Baangarantie

Het programma van de scholing was vooral op de praktijk gericht. Hallensleben had het programma, in samenwerking met de vakdocent, samengesteld op basis van de concept kwalificatieprofielen voor de assistentopleiding in de CKS. Het project is daarom ook aangemerkt als een van de proeftuinen voor competentiegericht leren. Hun portfolio was een stageboek waarin ze opschreven welke werkzaamheden ze uitvoerden en wat ze er leerden. In mei legden alle deelnemers een proeve van bekwaamheid af (zie kader). In dit geval was dat een criteriumgericht interview op het bedrijf. Vakdocent van Ruijven en Hallensleben stelden vragen: Waarom doe je dat zo? Waarom staan de ramen open? “Die vak kennis is natuurlijk wel belangrijk, maar het belangrijkste resultaat is dat de jongeren meer eigenwaarde hebben gekregen”, vindt Hallensleben. Toen hij een van de jon-

Onderdelen voor de Proeve van bekwaamheid (ingekort)

☛ *Vorbereiden van de teelt*

Oude gewas ruimen, substraat plaatsen, grondbewerking uitvoeren, plantwerk uitvoeren.

☛ *Uitvoeren gewasbescherming*

Handmatige onkruidverwijdering, afwijkingen aan het gewas herkennen, uitvoeren van maatregelen als snoeien, draaien, toppen. Herkennen van de hulpmaterialen.

☛ *Oogsten en verkoopklaar maken product*

Herkennen, en gebruiken van fust of verpakkingsmateriaal. Oogstrijpheid herkennen. Oogsten. Toepassen van eisen voor sortering en verpakking. Assisteren bij transport.

☛ *Overleggen over werkzaamheden*

Werken volgens opdracht, deelnemen aan werkoverleg en rapporteren van bijzonderheden.

☛ *Uitvoeren werkzaamheden*

Ergonomisch en verantwoordelijk omgaan met materialen, gereedschap en machines. Onderhouden en schoonhouden van materialen en gereedschappen.

☛ *Controle werkzaamheden*

Beoordelen eigen werk en bespreken met leidinggevende.

☛ *Algemene vaardigheden*

Veilig werken, actief luisteren, respect tonen, samenwerken, communiceren.

Werkt nauwkeurig, netjes en zorgvuldig in het gewenste tempo, ook onder tijdsdruk

gens vertelde dat hij een mbo-diploma haalt en een certificaat voor heftruckrijden, zei die: ‘Als ik dit tegen mijn moeder vertel, valt ze van de stoel af.’ Van de veertien deelnemers hebben er twaalf werk, twee zitten nog zonder werk. Een van de jongens die geen werk heeft, is een Surinaamse jongen die nadat hij een klaplong kreeg, niet terug kon komen. Het klimaat in de kas is voor hem te warm en te benauwd. Van de ander die geen werk heeft, verkocht de bedrijfseigenaar het bedrijf voor het einde van het project. Dan helpt ook een contract met baangarantie niet. Op 24 juni krijgen acht deelnemers een diploma assistent plantenteelt (niveau 1). Een deel van hen wil als vervolg nog een niveau-2 diploma halen.. Bedrijfsadviseur van der Kooij is tevreden over dit resultaat. Hij denkt dat dit project kan helpen iets te doen tegen het slechte imago van de glas-

tuinbouw. Wat Hallensleben het meeste voldoening geeft, is hoe hij die jongeren in een half jaar heeft zien opknappen: “Je ziet ze actief worden. Ze krijgen weer zin in het leven. Mijn grootste zorg is dat ze niet weer terugvallen in werkloosheid.” Hij wil daarom nog wel contact blijven houden, ook al is het project afgerond. ∞

Jan Nijman